

Седмична колумна високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Земље не могу само стајати у мјесту”

Међу неким лидерима Босне и Херцеговине постоји, опасно уобичајено, погрешно вјеровање да непостојање напретка у некој земљи значи да та земља стоји у мјесту. Већ неколико мјесеци изгледа да они вјерују: можемо престати да идемо напријед на путу ка Европи, новим радним мјестима, побољшању услуга које пружају власти, и, након што извјесно вријеме не радимо ништа, када једном почнемо заједно политички дјеловати, можемо наставити тамо гдје смо стали.

У стварном свијету ствари нису такве. Истина је да када нека земља престане ићи напријед, она почне ићи уназад – нема стајања у мјесту.

Земље централне Европе које су се успјешно придружиле Европској унији су неколико година непрестано ишле напријед, често вратоломном брзином, и многе од њих су једва успјеле да све заврше на вријеме како би постале пуноправни партнери. Њихови лидери су схватили да те земље себи једноставно не могу дозволити да крену уназад. Зашто би другачије било са Босном и Херцеговином?

Ове седмице, комесар Европске уније за проширење, Оли Рен, човјек који је био изузетно ангажован у давању подршке Босни и Херцеговини од када је ступио на ту функцију у јесен 2004.

године, јасно је ставио до знања да је дошло до застоја у активностима ове земље да осигура скорију интеграцију у Европску унију. У писму које је упутио премијеру Николи Шпирићу, комесар Рен је упозорио да, уколико не дође до политичке промјене курса, Босна и Херцеговина неће никада достићи тачку када може потписати Споразум о стабилизацији и придруживању.

Премијер Шпирић има тежак задатак: мора водити владу у којој много министара представља странке чија се определијељеност да се придруже Европи чини само реторичком. Премијер је ове седмице морао признати да у овом тренутку нема довољно политичке воље да се крене даље у вези са реформом полиције – а без реформе полиције Босна и Херцеговина може рећи довиђења даљој интеграцији у ЕУ.

То не значи да ће Босна и Херцеговина остати у мјесту. То значи да ће Босна и Херцеговина кренути уназад.

Права трагедија лежи у чињеници да је успјех наредног корака ка Европи, успјех у привлачењу инвестиција, стварању радних мјеста и подизању животног стандарда, успјех у спровођењу реформе полиције и других мјера потребних да се уклоне препреке на путу напријед – успјех у свим овим областима – тако примамљиво близу, као што је и комесар Рен јасно нагласио ове седмице када је рекао да је “свијетла европска будућност” сада надохват руке за Босну и Херцеговину, али само ако њени лидери искористе прилику и зграбе ту будућност.

Они то могу учинити.

Јуче су, у Загребу, друге земље из региона дале снажан и одлучан глас повјерења у будућност ове земље, када су се договориле да Секретаријат новог Савјета за регионалну сарадњу (који ће преузети дужности Пакта стабилности за Југоисточну Европу) буде смјештен у Сарајеву. Министри Босне и Херцеговине одговорни за регионалну сарадњу, дипломате и високи државни службеници, сви су радили напорно и ефикасно како би то

омогућили. То ће Босну и Херцеговину смјестити тамо гдје и припада, у само срце региона.

То је нешто што сам заговарао дуго прије него што сам постао високи представник. То је, такође, потез који ће служити као пријеко потребан подсјетник да је напредак неупоредиво бољи од назадовања и повратка у прошлост. Јер, баш као што сваки непромишљени потез политичке опструкције ствара замах у погрешном правцу, тако и сваки далековидан, креативан потез политичког прагматизма ствара замах у правом смјеру.

Лидери Босне и Херцеговине су ове седмице добили сигнал упозорења: одвлачите своју земљу у погрешном смјеру. У исто вријеме, лидери у региону су исказали повјерење да ова земља може успјети и да ће успјети. Главни проблем протеклих мјесеци је чињеница да је превише политичара вјеровало, чини се, како могу себи приуштити луксуз да стоје у мјесту.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник ЕУ у Босни и Херцеговини.